

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Director: Mircea Itu. Redactor-șef: Mioara Vergu-Iordache

10 ani de la vizita istorică a Papei Ioan Paul al II-lea în România: Suveranul Pontif, Episcopul Romei - Doctor Honoris Causa al Universității Spiru Haret

Prof.univ. dr. Nicolae MAREȘ

Se împlinesc un deceniu de când, pentru prima dată în istoria de două mii de ani a creștinătății și a poporului român, urmașul Sfântului Petru în scaunul pontifical, așezat în octombrie 1978, a călcat pe pământ românesc. Era prima vizită pe care o efectua într-o țară majoritar ortodoxă, dragă inimii sale, așa cum nu o dată o declarase. Cel care în mesajul din *Lux Oriente*, sublinia că „Estul Europei, împilat atâtea vreme, constituie pentru creștinii izvorul nescutit al credinței și speranței”, zonă în care „mulți oameni, uneori chiar în subconștientul lor, așteaptă ca lumina să vină din Răsărit”, a fixat locul României „ca o punte între Occident și Orient”, nutrirind credința că țării noastre îi este hărăzit un important rol pe continent.

Primirea de către Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea, la Castel Gandolfo, Reședința pontificală de vară, a rectorului Universității Spiru Haret, prof. univ. dr. Aurelian Bondrea

„.....Prin votul unanim al membrilor Senatului Universității Spiru Haret, conferim titlul academic de *Doctor Honoris Causa* Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea, cel mai mare Pontif roman din istoria de două milenii a creștinătății, ilustrând personalitatea a lumii contemporane, cu prilejul celebrării a 25 de ani de Pontificat.

Faptul că Sanctitatea Sa, Papa Ioan Paul al II-lea, a acceptat propunerea, înaintată în urmă cu trei luni, de a ne face cinstea să primească titlul academic de *Doctor Honoris Causa* din partea Universității noastre, este o premieră care onorează nu numai comunitatea noastră universitară, ci întregul învățământ românesc. Este, totodată, o recunoaștere a realizărilor obținute de instituția noastră, dar și un îndemn de a ne dezvolta, în continuare, cu perseverență și curaj, pentru ca efortul și rezultatele activității noastre să fie tot mai competitive și performante.

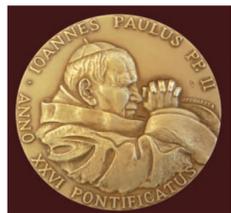
Este îndeobște cunoscut că, timp de peste două decenii, Suveranul Pontif a fost în contact direct cu învățământul superior, în calitate de profesor de etică la una dintre cele mai prestigioase universități din patria sa, cea din Lublin. De asemenea, de-a lungul anilor, Sanctitatea Sa a conferențiat la cele mai de seamă universități din lume, subliniind, de fiecare dată, rolul învățământului, ca factor de civilizație și motor al dezvoltării, dar și însemnătatea universităților în formarea și educarea tinerilor.

În acest sens, Suveranul Pontif evidențiază în mesajul, intitulat atât de elocvent, *Chemarea primordiată a universității în lumea de azi: „Universitatea dispune de o uriașă forță morală pentru a se pronunța în apărarea dreptului și a echității, acționând în concordanță cu propriile mijloace, respectiv cu competența științifică și a educației morale”.*

Totodată, aflat la București, în 1999, Sanctitatea Sa adresa îndemnul: *„Educați tinerii în spiritul telurilor îndrăznețe, ce se cuvin unor fii de martiri. Deprindeți-vă să respingă iluziile facile ale comunismului; să rămână pe pământul lor pentru a construi împreună un viitor de prosperitate și pace; să se deschidă Europei și lumii”.*

Profund impresionat de gândirea de factură renașteristă a Suveranului Pontif, de înțelepciunea, diplomația și umanismul Său exemplar, de drumul vieții Sale, în care s-a identificat cu purtarea crucii lui Iisus Hristos prin Golgota istoriei din secolul trecut, suntem conștienți că decernăm titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității Spiru Haret unui David al vremurilor noastre.

(Continuare în pag. 3)

Medalia Pontificală, Anul XXVI

Prof.univ.dr.doc. GRIGORE POSEA – PROFESSOR HONORIS CAUSA al Universității Babeș-Bolyai

Prof.univ.dr. Adrian CIOACĂ

În cadrul manifestărilor științifice prilejuate de sărbătorirea a 90 de ani de învățământ superior în limba română la Cluj Napoca, Colegiul Senatului Universității Babeș-Bolyai, în ședința sa din 16 ianuarie 2009, a acordat Diploma de *Professor Honoris Causa* domnului profesor univ. dr. doc. Grigore POSEA. Festivitatea de înmănare a Diplomei a avut loc la 24 aprilie 2009, în aula „*Professor Tiberiu Morariu*” a Facultății de Geografie și Geografie Tehnică, în fața numeroșilor colegi geografi veniți din toată țara.

În cadrul ceremoniei de acordare a Diplomei, prorectorul Universității Babeș-Bolyai, prof.univ.dr. Pompei Cocian, a prezentat hotărârea Senatului universității, decanul facultății de Geografie și Geografie Tehnică, prof.univ.dr. Danuț Petrea, a evidențiat personalitatea profesorului Posea, iar prof.univ.dr. Virgil Surdeanu a prezentat *Laudatum*. După aceste cuvântări, au urmat momentele emoționante ale înmănării diplomei de *Professor Honoris Causa*.

În finalul ceremoniei, PROFESORUL Grigore POSEA a adus un omagiu profesiei sale de credință și o recunoaștere a valorii școlii geografice clujene. Format la școala geografică clujeană, întemeiată de către Profesorul Tiberiu Morariu, PROFESORUL Grigore POSEA a devenit cea mai importantă personalitate a geografiei românești contemporane și se bucură de o largă recunoaștere internațională, fiind, la rândul domniei sale, întemeietorul unei puternice școli de geomorfologie la București.

Prin acordarea de către Universitatea Babeș-Bolyai a titlului de *Professor Honoris Causa* domnului PROFESOR Grigore POSEA s-a confirmat încă odată prestigiul național de care se bucură domnia sa, celebrând,

totodată, cei peste 55 de ani de activitate didactică și științifică, timp în care PROFESORUL a scris peste 300 de lucrări științifice și a dat țării peste 40 de doctori în geografia românească.

Puncte de vedere SENSURILE GLOBALIZĂRII (I)

Prof. univ. dr. Ion A. POPESCU
Prof. univ. dr. Aurelian A. BONDREA
Lector univ. dr. Mădălina I. CONSTANTINESCU

Fiind un concept relativ nou, globalizarea n-a beneficiat de la început de o definiție clară. Dovada cea mai concludentă o constituie faptul că, de-a lungul mai multor ani, ea a fost abordată din diverse unghiuri de vedere, fiind adesea controversată. Primele momente, trepte de formalizare științifică, au fost, în ultimă instanță, o încercare de stabilire a unei legături între ceea ce am putea numi (cu o oarecare rezervă) transnațional și conștiință globală a popoarelor. Fieștea, ambele formulări sunt destul de stângace, dar, pentru început, ele au fost folosite drept argument în semnalarea existenței unui sistem internațional de relații menite să sensibilizeze opinia publică asupra protecției mediului natural, stabilirii unor obiective economice comune, cu scopul eradicării sărăciei în lume, intensificării schimburilor de mărfuri și servicii pe baze mai echilibrate, afirmării unor valori culturale care au intrat demult în patrimoniul omenirii ș.a.m.d. Nu au lipsit, în acest context, nici

economic, politice și militare în termenii *ordinii internațional*, acreditându-se chiar ideea de *profer mondial* sau, dacă ne referim la poluare, sub forma unei chemări de *salvare a planetei*.

Creșterea „conștiinței globale” a alimentat treptat convingerea că lumea poate fi reprodusă ca un singur sistem. Tot mai mulți oameni politici și de știință consideră că, în ciuda unor divergențe mai mult sau mai puțin semnificative, lumea a devenit mai unitară în fața marilor primejdii care ar putea să ducă la dispariția vieții pe pământ. Din păcate, problemele acestea mai sunt încă tratate la nivel de principii, adeseori repede date uitării, pentru că am risca mult dacă am crede că s-a creat deja un consens asupra lor, iar oamenii sunt din ce în ce mai decisi asupra a ceea ce au de făcut în viitor. Dimpotrivă, pe fondul acestei tendințe, sunt destul de mulți cei ce încearcă să relativizeze importanța sistemelor naționale, adoptând cu ușurință un punct de vedere supranational.

Conceptul de *globalizare*, ce-și are originile obscure franceze și americane ale anilor '60, își găsește azi expresia în toate limbile de circulație ale lumii. Din multimea informațiilor ce se propagă prin intermediul tuturor mijloacelor mass-media, ies în evidență cele care conțin cu o frecvență sporită termenii de: *internațional, multinațional, transnațional și, în ultima vreme, și expresia dezvoltare globală*. Înțelegerea rapidă a principalelor deosebiri dintre acești termeni, și anume: *internațional sau „între națiuni” transnațional sau „dincolo de granițele naționale” și global sau „întreaga lume”* permite cititorului să perceapă prin intermediul strategiilor organizațiilor toate modelele posibile de previziune economică-socială.

Încercările de unificare a unor religii, deși până la urmă, religia s-a dovedit a fi unul dintre factorii cei mai dificili în procesul globalizării.

Totuși, semnificația termenilor în cazul de față nu a fost defel lipsită de importanță. Sentimentul, interdependența materială, deși nici latura culturală nu trebuie neglijată. Astfel, intensificarea „conștiinței comune” este prezentă în literatura de profil ca fiind un fenomen nou, datorită căruia a fost necesară redefinirea unor concepte

(Continuare în pag. 4)

Vânturile, valurile ...

De obicei, moderatorul se confundă cu modelatorul. Realitatea TV, în emisiunea *Stradă, școală și spital*, din data de 26 aprilie 2009, ne demonstrează că moderatul mai degrabă rimează cu modelul decât cu modele. Avem de a face cu imaginea jurnalistului așezat, care dezinformează și execută oameni, la comandă, cu vârful ascuțit al limbii. Dacă cineva are impresia că o universitate se poate compara cu o tarabă, atunci se vede că fie nu a trecut niciodată poarta unei universități, fie a trecut-o, dar a greșit adresa. Ce fel de jurnaliști sunt cei ce se dovedesc părtinitori, nu se documentează suficient, nu au argumente? Acest fel de jurnaliști se laudă cu școala profesiei lor, dar nu au nici școala culturii și nici școala vieții. Nu este un profesionist adevărat jurnalistul care filmează cu telefonul ascuns și pornește investigația de la concluziile deja formate. Diplomele eliberate de către Universitatea Spiru Haret sunt atestate de către Ministerul Educației, Cercetării și Inovării.

ARACIS, deși este o instituție neacreditată, deține monopol în România în privința autorizării și acreditării instituțiilor de învățământ superior. Cu toate acestea, facultățile Universității Spiru Haret sunt acreditate și funcționează legal.

Conform Legii Învățământului nr. 84 din 24 iulie 1995, universitățile care sunt acreditate pentru forma de învățământ la zi au dreptul să desfășoare educație pentru orice altă formă de învățământ. Acreditarea nu se face pe forme de învățământ (zi, învățământ la distanță, învățământ seral sau învățământ cu frecvență redusă), ci pe conținut (specializări și programe).

Baza legală de funcționare a facultăților, programelor, specializărilor, formelor de învățământ și masteratelor la Universitatea Spiru Haret este disponibilă pentru toți cei interesați pe [site-ul www.spiruharet.ro](http://www.spiruharet.ro)

Calitatea învățământului este o coordonată esențială în activitatea didactică și de cercetare științifică a Universității Spiru Haret, semnată de Tratatul de la Bologna. Universitatea Spiru Haret, aflată în proces de evaluare internațională de către Asociația Universităților Europene, este deschisă de drumuri în privința învățământului la distanță, întrebându-se o platformă de *e-learning* ultraperformantă, modalități de învățare și evaluare aflate la standarde internaționale.

Ca expresie a vizibilității și recunoașterii internaționale, reprezentanți ai Universității Spiru Haret, președintele și rectorul Universității Spiru Haret, au fost invitați să participe la prestigioase manifestări inițiate de forurile relevante pentru învățământul superior pe plan mondial.

Mircea ITU

CUCERIREA INDEPENDENȚEI DE STAT A ROMÂNIEI ȘI CONSECINȚELE SALE (1877-1878)

Prof. univ. dr. Nicolae ISAR

Premisele proclamării independenței de stat a României (9 mai 1877)

Dezideratul independenței depline a României – care a fost nu numai al liderilor politici și al Domnitorului Carol I, ci al întregului popor român – care, se știe, a fost realizat în noul context internațional apărut odată cu declanșarea luptei antiotomane a popoarelor de la sud de Dunăre. În vara anului 1875 a izbucnit războala antiotomană din Bosnia și Herțegovina, urmată în anul

următor de declanșarea războiului Serbiei și Muntenegrului împotriva Imperiului Otoman, precum și – în intervalul imediat următor – de încrâncenata războala a bulgarilor împotriva aceleiași mari puteri.

Guvernul român trebuia să țină seama de situația specifică a României, în raport cu popoarele de la sud de Dunăre, spre deosebire de acestea ea aflându-se sub garanția colectivă a marilor puteri europene, impusă încă de la 1856, prin tratatul de pace de la Paris. În mod firesc, în acest context, poziția oficială a guvernului român nu putea fi alta decât a unei prudente politici de neutralitate. În același timp, exprimându-și o asemenea poziție politică, de la începutul declanșării

crizei orientale, guvernul român a ținut să respingă în mod categoric amenințările Porții, totodată, să-și afirme hotărârea de a apăra, la nevoie, principiul neutralității și integritatea teritorială a României pe calea rezistenței armate. În acest sens, o *Notă circulară* a Ministerului Afacerilor Străine din 4/16 ianuarie 1876, adresată agenților diplomației române din străinătate (*Notă* semnată de președintele Consiliului de Miniștri, Lascăr Catargiu, la această dată și ad-interim la externe), sublinia această decizie a guvernului român de a opune rezistență în cazul unei intervenții militare străine: „Guvernul princiar – se spune în *Notă* – s-a văzut silit, din prudență

(Continuare în pag. 2)

SENSURILE GLOBALIZĂRII (I)

(Urmare din pag. 1)

Intuind pericolul rușării artificiale a unor legături seculare create între național și internațional, unii cercetători (R. Robertson) prezintă conștiința globală...

individ luat ca atare; societatea națională; sistemul internațional al societăților; umanitatea în general. Potrivit acestui punct de vedere, aceste patru elemente, luate împreună, constituie ceea ce am putea numi câmpul global...

tempuri este tocmai faptul că lumea s-a mișcat de la dezvoltarea „în sine”, la a ființa „pentru sine”, în sensul că a învățat să „gândească global”...

Desigur, asupra acestor argumente chiar R. Robertson ține să formuleze unele rezerve. El nu spune că globalizarea este în mod necesar un lucru bun sau rău...

Cu toate acestea, R. Robertson nu este coerent până la capăt. Fiind convins că globalizarea își are logica sa proprie...

urmă au fost îndreptate cu precădere spre așa-numitele societăți tribale, pe care le-a colonizat. Rețeaua diplomatică stabilită între marile puteri europene le-a permis acestora să se concentreze asupra consolidării imperiilor coloniale...

Desigur, asupra acestor argumente chiar R. Robertson ține să formuleze unele rezerve. El nu spune că globalizarea este în mod necesar un lucru bun sau rău...

Intr-o serie de lucrări apărute mai târziu, A. Giddens leagă direct procesul de globalizare de dezvoltarea societății capitaliste moderne...

modernă el înțelege societățile post-feudale europene, până la copiii lor de astăzi. Modernitatea - afirmă el - implică, în primul rând, existența unui sistem capitalist de producție...

Puncte de vedere

Punctele de vedere formulate de R. Robertson nu au surprins lumea științifică. Afișând în multe privințe, o prioritate indiscutabilă în cercetarea acestui subiect...

a. mai întâi, s-au format principalele state naționale cu granițe bine delimitate; b. datorită dezvoltării lor industriale, ele au ajuns, curând, în dezacord cu resursele de care dispuneau...

c. relațiile internaționale care s-au format pe fondul acestor dispute, au fost de cooperare, sau de natură conflictuală; d. cu timpul, aceste relații au devenit nesigure...

e. în fine, multe state s-au dovedit a fi vulnerabile în sistematizarea relațiilor lor internaționale și în a-și asigura condițiile proprii lor existente.

de dezvoltarea statelor-națiune, care, pe parcurs, a devenit „unitate politică universală”, astfel încât, omnia sunt sub eadem, în modurile de față, dintr-o adevărată rețea a societății naționale...

A. Giddens consideră procesul de afirmare a statelor-națiune pornind de la o serie de evenimente istorice petrecute în a doua jumătate a secolului XIX...

Aparent, A. Giddens are dreptate. Singura întrebare pe care și-o pune cititorul după ce a urmărit cu atenție argumentele lui se referă la faptul dacă nu cumva lucrările sale sunt mai degrabă o introducere în teoria modernizării...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

deosebi în cercetarea otrăvirilor și a petelor de sânge, iar în paralel a studiat cercetarea falsurilor în acte.

Stefan Minovici a introdus, pentru prima dată în România, examinări științifice realizate cu un aparat fotografic de concepție proprie pentru identificarea actelor și bancnotelor falsificate ori pentru dovedirea caracterului apocrif al unor testamente.

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

FRĂȚII MINOVICI - FONDATORII AI CRIMINALISTICII (II)

Stefan Minovici: Nici un discurs, nici o floare, nici un doliu

Prof. univ. dr. Lazăr CĂRJAN
Facultatea de Drept și Administrație Publică București

Al șaselea copil născut viu al soților Ștefan și Sofia, Ștefan Minovici, s-a născut la 18 iulie 1867 în orașul Râmnicu Sărat.

Se specializează și în chimie judiciară (toxicologie aplicată), sub îndrumarea profesorilor L. Lewin, A. Langgaard și M.E. Liehbreich. Până la susținerea tezei (31 iulie 1897), va reveni în țară pentru a ocupa, prin concurs, postul de profesor agregat la Școala Superioară de Farmacie...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

În prima jumătate a secolului al XX-lea, sintagma „Frații Minovici” s-a impus atât în România, cât și pe alte meridiane ale lumii ca o emblemă a cutezanței unor deschișători de drumuri care și-au dedicat întreaga viață deslășirii unor terenuri aride ale științei. Puțini știu însă că ei sunt considerați printre citorii noii științe care s-a desprins din Medicina Legală la sfârșitul secolului XIX - Criministica.

Asociația Criminaliștilor din România militează pentru reevaluarea trecutului urgisit de vitregile vremurilor, astfel că Frații Minovici sunt reuși în drepturile lor firești, de fondatori ai Criministicii, iar facultatea noastră este prima din țară unde se preda studenților și masteranzilor contribuțiile de pionierat ale acestora.

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

înlocuirea unor tehnologii, timpul de spațiul economic. Într-adevăr, în contextul premodern al societății aceste două dimensiuni erau fundamentale legate una de alta...

Prognoza de primăvară a FMI „îngheață” speranțele comunitarilor și nu numai La nivel global - o severă contracție

Potrivit prognozei de primăvară a Fondului Monetar Internațional (FMI), economia mondială se va contracta, în 2009, cu 1,3 la sută, iar cea a Statelor Unite cu 2,8 la sută, Fondul avertizând că lumea se află într-o recesiune severă, generată de o criză financiară gravă și o pierdere acută de încredere.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

De unde reiese concluzia că nu avem dreptul să confundăm „consumatorul” cu „cetățeanul”, respectiv, „reședința” cu „rațona”.

Maria Adela DAVIDESCU

Programele Televiziunii România de Mâine și RRM Student FM

TVRM Educațional

LUNI – 4 mai 2009

06:00 **Academica – Ateneul artelor** (r)
07:00 **Un răspuns pentru ficcare.**
Emisiune de Simona Șerban
07:30 **Deutsche Welle** (r)
07:50 **Promo**
08:00 **Lauri pentru liceeni** (r)
08:30 **Virtuți și vicii – Preluare TVRM Cultural**
09:00 **Românul, cetățean european – Preluare TVRM Cultural**
09:20 **Promo**
09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:20 **Promo**
11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
13:20 **Promo**
13:30 **Film documentar: Lumea tehnologiei** (ep. XIV)
14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs.
14:58 **Promo**
15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
17:20 **Promo**
17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
19:20 **Promo**
19:30 **Haretiștii.** Emisiune de Mugur Popovici
20:00 **Apel telefonic.**
Emisiune de George Nicolau
21:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
Emisiune de Viorel Popescu
21:30 **Dialog, știință, religie.**
Emisiune de Carmen Fulger
22:00 **Grădina cu statui.**
Emisiune de Neagu Udrou
23:00 **Comentariul zilei.**
Emisiune de George Marinescu
00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)

MARȚI – 5 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Cronica scepticului** (r)
06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
07:10 **Promo**
07:15 **Comentariul zilei** (r)
08:00 **Haretiștii** (r)
08:30 **Nimic fără lege – Preluare TVRM Cultural**
09:00 **Gândești, deci există – Preluare TVRM Cultural**
09:20 **Promo**
09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:20 **Promo**
11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
13:20 **Promo**
13:30 **Invitatul de la ora 13.**
Emisiune de Sorin Lupașcu
14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs.
14:58 **Promo**
15:00 **Din sălile de concert.**
Emisiune de Mihai Dărie
15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
17:20 **Promo**
17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
19:20 **Promo**
19:30 **Ani de liceu.** Emisiune de Mugur Popovici
20:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
Emisiune de Viorel Popescu
20:30 **Cronica ST.** Emisiune de Cristina Român
21:00 **Academica – Istoria care doare.**
Emisiune de Mircea Dogaru
22:00 **Din lumea cu doruri multe.**
Emisiune de Florin Racoci

TVRM Cultural

LUNI – 4 mai 2009

06:00 **Promo**
06:30 **Deutsche Welle** (r)
07:00 **Muzică populară**
07:30 **Forum Spiru Haret** (r)
08:00 **Stele de mâine**
08:25 **Poeți și poeme**
08:30 **Aplauze pentru haretiști** (r)
09:00 **Clubul liceenilor** (r)
10:00 **Știință și spiritualitate** (r)
11:00 **Am venit cu drag la voi** (r)
13:00 **Academica: cărți în instanță** (r)
14:00 **Ecumenica** (r)
15:00 **Arta documentarului**
16:00 **Cronica scepticului**
16:30 **Mapamond cultural**
17:00 **Amfitrion Corina**
18:00 **Serial cultural de seară**
19:00 **Scena ca istorie**
20:00 **Comorile orașului**
20:30 **Muzică populară**
21:00 **Cultura unei generații**
22:00 **Muzica anilor**
22:27 **Poeți și poeme**
22:30 **Film artistic românesc**
23:50 **Promo**

MARȚI – 5 mai 2009

06:00 **Promo**
06:30 **Mapamond cultural**
07:00 **Muzică populară**
07:30 **Capcana timpului**
08:00 **Stele de mâine**
08:20 **Poeți și poeme**
08:30 **Serial cultural de seară** (r)
09:30 **Gândești, deci există** (r)
10:00 **Amfitrion Corina** (r)
11:00 **Cooltura unei generații** (r)
12:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
13:00 **Invitatul de la ora 13 – direct**
14:00 **Recital muzical**
14:30 **Lecturi din Caragiale**
15:00 **Arta documentarului**
16:00 **Parodi press** (r)
16:30 **Mapamond cultural**

23:00 **Comentariul zilei.**
Emisiune de George Marinescu
00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu la dispoziția dvs (r)
05:00 **Arta de a trăi** (r)

MIERCURI – 6 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
06:40 **Din sălile de concert** (r)
07:10 **Promo**
07:15 **Comentariul zilei** (r)
08:00 **Ani de liceu** (r)
08:30 **Aplauze pentru haretiști – Preluare TVRM Cultural**
09:00 **Comorile orașului – Preluare TVRM Cultural**
09:20 **Promo**
09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:20 **Promo**
11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
13:20 **Promo**
13:30 **Film documentar: Lumea tehnologiei** (ep. XV)
14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
14:58 **Promo**
15:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
17:20 **Promo**
17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
19:20 **Promo**
19:30 **Performerii în arenă.**
Emisiune de Mugur Popovici
20:00 **Academica – Economia pentru cine?**
Emisiune de Ilie Șerbănescu
21:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
Emisiune de Viorel Popescu
21:30 **Părinți și copii.**
Emisiune de Dan Mironescu
22:30 **Popasuri de suflet.**
Emisiune de Violeta Screciu
23:00 **Comentariul zilei.**
Emisiune de George Marinescu
00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Florin Tudose la dispoziția dvs (r)
05:00 **Agricultura și alimentația** (r)

JOI – 7 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
06:40 **Din sălile de concert** (r)
07:10 **Promo**
07:15 **Comentariul zilei** (r)
08:00 **Performerii în arenă** (r)
08:30 **Echipele „Gusti” – Preluare TVRM Cultural**
09:20 **Promo**
09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:20 **Promo**
11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
13:20 **Promo**
13:30 **Film documentar: Lumea tehnologiei** (ep. XVI)
14:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Andrei Firică la dispoziția dvs.
14:58 **Promo**
15:00 **Întâlnire cu folclorul.**
Emisiune de Theodora Popescu
15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
17:20 **Promo**
17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
19:20 **Promo**
19:30 **Lauri pentru liceeni.**
Emisiune de Cristina Matei
20:00 **Profil spiritual.**
Emisiune de Valeriu Răpeanu
21:00 **Cărți în instanță.**
Emisiune de Florin Rotaru

17:00 **Gândești, deci există**
17:30 **Clubul diplomaților** (r)
18:00 **Serial cultural de seară**
19:00 **Cultura corpului**
20:00 **Nimic fără lege**
20:30 **Muzică populară**
21:00 **Ferestrele memoriei**
22:00 **Muzică clasică**
22:20 **Poeți și poeme**
22:30 **Film artistic străin** (r)
23:30 **Promo**

MIERCURI – 6 mai 2009

06:00 **Promo**
06:30 **Mapamond cultural**
07:00 **Muzică populară** (r)
07:30 **Muzică clasică** (r)
08:00 **Stele de mâine**
08:20 **Poeți și poeme**
08:30 **Serial cultural de seară** (r)
09:30 **Miorita**
10:00 **Academica – Ateneul artelor** (r)
11:00 **Filmul și istoria** (r)
11:30 **Aplauze pentru haretiști** (r)
12:00 **În căutarea folkului pierdut** (r)
13:00 **Adevăratele stele** (r)
14:30 **Comorile orașului** (r)
15:00 **Arta documentarului**
16:00 **Miorita** (r)
16:30 **Mapamond cultural**
17:00 **Amfitrion Corina**
18:00 **Serial cultural de seară**
19:00 **Profil spiritual – Calendar**
20:00 **Un actor și rolurile sale**
21:00 **Muzică populară**
21:30 **Echipele „Gusti”**
22:00 **Virtuți și vicii**
22:28 **Poeți și poeme**
22:30 **În căutarea folk-ului pierdut și invitații săi**

JOI – 7 mai 2009

06:00 **Promo**
06:30 **Mapamond cultural**
07:00 **Muzică populară**
07:30 **Vorbii, scrieți româneste** (r)
08:00 **Stele de mâine**
08:20 **Poeți și poeme**
08:30 **Serial cultural de seară** (r)
09:30 **Deutsche Welle** (r)
10:00 **Amfitrion Corina** (r)

22:00 **Jurnale în stil Caragiale.**
Emisiune de Viorel Popescu
22:30 **Film serial: Dragoste oarbă – Filipine** (ep. 5)
23:15 **Comentariul zilei.**
Emisiune de George Marinescu
00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
04:00 **TVRM-edicina.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs (r)
05:00 **Miorita** (r)
05:30 **Popasuri de suflet** (r)

VINERI – 8 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
07:10 **Promo**
07:15 **Comentariul zilei** (r)
08:00 **Unde ne sunt absolvenții Universității Spiru Haret.** Emisiune de Mugur Popovici
08:30 **La Hanul Morăritei – Preluare TVRM Cultural**
09:20 **Promo**
09:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:20 **Promo**
11:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
13:30 **Film documentar: Lumea tehnologiei** (ep. XVII)
13:58 **Promo**
14:00 **Gazonul fierbinte.**
Emisiune de Mugur Popovici
14:58 **Promo**
15:00 **Din sălile de concert.** Emisiune de Mihai Dărie
15:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
17:28 **Promo**
17:30 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
19:20 **Promo**
19:30 **Pulsul pieței.** Emisiune de Ramona Ștefănescu
20:00 **Apel telefonic.** Emisiune de George Nicolau
21:00 **Casă dulce românească.**
Emisiune de Cătălin Maximciuc
22:00 **Istorie și istorii.** Emisiune de Mircea Dogaru
23:30 **Comentariul zilei.**
Emisiune de George Marinescu
00:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret*** (r)
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **Profil spiritual** (r)

SĂMBĂTĂ – 9 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
06:30 **Casă dulce românească** (r)
07:30 **Cronica ST** (r)
08:00 **Stele de mâine.**
Emisiune de Dumitru Cucu
09:00 **Exclusiv pentru premianți.**
Emisiune de Carmen Fulger
10:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
11:50 **Promo**
12:00 **Agricultura și alimentația.**
Emisiune de Gheorghe Prediță
12:57 **Promo**
13:00 **Academica – Știință.**
Emisiune de Alexandru Mironov
14:00 **Vorbii, scrieți româneste.**
Emisiune de Valeriu Marinescu
14:30 **Adevăratele stele.**
Emisiune de Sorin Lupașcu
15:58 **Promo**
16:00 **Clubul diplomaților.**
Emisiune de Mihaela Mihalăide
16:30 **Cinepanorama.**
Emisiune de Eugen Atanasiu
17:00 **Ideii în dialog.** Emisiune de Corneliu Toader
18:30 **Arta de a trăi.**
Emisiune de Mihaela Coșevanu
19:30 **Am venit cu drag la voi.**
Emisiune de George Nucă
21:30 **Lumea pe dos.** Emisiune de divertisment cultural politic. Realizator Viorel Popescu

11:00 **Profil spiritual – Calendar** (r)
12:00 **Café Concert**
12:30 **Echipele „Gusti”** (r)
13:30 **Casă dulce, românească** (r)
14:30 **Sisteme de valori în criză** (r)
16:00 **Parodi press**
16:30 **Mapamond cultural**
17:00 **La Hanul Morăritei**
18:00 **Serial cultural de seară** (r)
19:00 **Doctor de inimă albastră**
20:00 **Românul, cetățean european**
20:30 **Muzică populară**
21:00 **Istorie și istorii**
22:20 **Poeți și poeme**
22:30 **Deutsche Welle**
23:00 **Clubul diplomaților**
23:30 **Promo**

VINERI – 8 mai 2009

06:00 **Parodi press**
06:30 **Mapamond cultural**
07:00 **Muzică populară**
07:30 **Cafeneaua literară** (r)
08:00 **Stele de mâine**
08:20 **Poeți și poeme**
08:30 **Serial cultural de seară** (r)
09:30 **Cronica scepticului** (r)
10:00 **În căutarea folk-ului pierdut și invitații săi** (r)
11:30 **Casa noastră** (r)
12:00 **Exclusiv pentru premianți** (r)
13:00 **Ferestrele memoriei** (r)
14:00 **Telemciclopedia valorilor românești** (r)
15:00 **Teatru** (r)
16:00 **Casă dulce românească** (r)
17:00 **Scena ca istorie**
18:00 **Cultura corpului**
19:00 **Oameni care au fost**
20:00 **Universul cuvintelor**
20:30 **Muzică populară**
21:00 **Ateneul artelor**
22:00 **Muzică clasică**
22:20 **Poeți și poeme**
22:30 **Filmul și istoria**
23:00 **Aplauze pentru haretiști**
23:30 **Promo**

SĂMBĂTĂ – 9 mai 2009

06:00 **Promo**
06:30 **Café Concert** (r)
07:00 **Deutsche Welle**
07:30 **Muzică clasică** (r)

22:30 **Film artistic românesc: Zidul** (1974)
Regia: Constantin Vaeni. Distribuție: Gabriel Oseciuc, Gheorghe Dinică, Victor Rebengiuc. În urma căderii ultimei tipografii legale care tipărea „România liberă”, Victor (Gabriel Oseciuc), fiul unui muncitor ucis în timpul unei greve, acceptă să fie închis într-o cameră abil camuflată în care să tipărească ziarul, păstrând legătura cu ai săi printr-un sistem ingenios
00:00 **Adevăratele stele** (r)
01:30 **Lumea pe dos** (r)
02:30 **Academica – Știință** (r)
03:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
05:30 **Clubul diplomaților** (r)

DUMINICĂ – 10 mai 2009

06:00 **Promo USH**
06:10 **Cinepanorama** (r)
06:30 **Vorbii, scrieți româneste** (r)
07:00 **Deutsche Welle.**
Emisiune de Diana Popescu
07:30 **Deschide cartea!**
Emisiune de Alexandru Mironov
08:00 **Lumină în suflet.**
Emisiune de Sorin Bejan
09:00 **Grădina fermecată.**
Emisiune de Carmen Fulger
10:00 **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret***
12:00 **Cum vă place?**
Emisiune de Violeta Screciu
13:00 **Cronica scepticului.**
Emisiune de Cristian Român
13:30 **Miorita – antologie de folclor tradițional.**
Emisiune de Ioan Filip
14:00 **Academica – Ateneul artelor.**
Emisiune de Mircea Micu
15:00 **Teatru în fotoliul de acasă.**
Emisiune de Viorel Popescu
16:00 **În căutarea folk-ului pierdut.**
Emisiune de Maria Gheorghiu
17:00 **Muzica anilor '80.**
Emisiune de Daniel Parashiv
17:30 **Dor de-acasă.** Emisiune de divertisment. Realizator Puiu Stoicescu
19:30 **Doctor de inimă albastră.**
Emisiune de Dinu Maxer
20:50 **Societatea Națională Spiru Haret.**
Emisiune de Ciprian Vasilescu
21:00 **Galele TVRM organizate de Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură și Consiliul Județean Pitești.** Emisiune de George Nucă
23:00 **Film artistic: Legendele Dinastiei Han – Drumul secret către Chen Cang**
(China, 2005). Regia: Wai Han Tao, Huang WaiMing, Li Ji Qiong. Actori: Jacklyn Wu Chien Lien, Kristi Yeung Yu, Hu Jun, Xiao Rong Sheng. În anul 221 î.Hr., împăratul Qin Zheng a cucerit și unificat cele Șase State aflate și a inaugurat dinastia Qin, antointitulându-se Primum Împărat. Războinicii celor Șase State dezmembrate și-au unit forțele și s-au răscolit împotriva Dinastiei Qin, numai că a fost nevoie de multe lupte și acte de curaj ca să poată distruge puternica Dinastie Qin și să instaureze o nouă dinastie
00:30 **Dor de-acasă** (r)
02:00 **Cum vă place?** (r)
03:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
04:00 **Galele TVRM** (r)

*În emisiunea **Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**, sunt prezentate **Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiunea este realizată în cadrul Departamentului Învățământ.

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
Realizator: George Bonea

10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
Realizator: Robert Tache

13.00-16.00
DUPĂ-AMIAZĂ CU GIANI
Realizator: Giani Marinache

Marti – INVITATUL DE LA ORA 13

Realizator: Sorin Lupașcu

Miercuri – APEL TELEFONIC

Realizator: George Nicolau

16.00-19.00
FRESH NEWS
Realizator: Otilia Zamfir și Alina Toma

19.00-22.00
ULTIMA EDIȚIE
Realizator: Maria Ilie

22.00-23.00
ORA H – ORA HARETIȘTILOR

23.00-24.00
CAFÉ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea

00.00-01.00
Luni – BUSSINES HOUR

Marti – BUCUREȘTI AFTER HOUR

Miercuri – OMUL DIN SPATELE PERSONALITĂȚII

Joi – ÎN CĂUTAREA MICULUI PARIS

Vineri – COCKTAIL TURISTIC

01.00-02.00
Luni – TOP RRM INTERNAȚIONAL

Marti – CÂNTEC DULCE ROMÂNESC

Miercuri – TOP RRM ROMÂNESC

Joi – Vineri – NIGHT FEVER

02.00-07.00
Luni – Vineri – NIGHT FEVER

SĂMBĂTĂ – DUMINICĂ

08.00-08.00
NIGHT FEVER

08.00-12.00
MATINAL DE WEEK-END
Realizator: Ionuț Tardel

12.00-13.00
Sămbătă – CU CASA-ÎNCHISĂ

Realizator: Anca Dumitrescu

Duminică – FAIRPLAY

Realizator: Mugur Popovici

13.00-17.00
SIESTA DE WEEK-END

Realizator: Ionuț Tardel

17.00-18.00
Sămbătă – BUCUREȘTI AFTER HOUR

Realizator: Sergiu Panaitescu și Alex Crăciun

Duminică – ÎN CĂUTAREA MICULUI PARIS

Realizator: Alina Toma

18.00-19.00
Sămbătă – TOP RRM INTERNAȚIONAL

Realizator: Monica Alexandrescu și Alina Jumuga

Duminică – TOP RRM ROMÂNESC

Realizator: Simona Dușescu

19.00-20.00
Sămbătă – BUSSINES HOUR

Realizator: Cristiana Tudor

Duminică – COCKTAIL TURISTIC

20.00-21.00
Sămbătă – PRINTRE RÂNDURI

Realizator: Otilia Zamfir

Duminică – OMUL DIN SPATELE PERSONALITĂȚII

Realizator: Maria Ilie

21.00-22.00
Sămbătă – ORA PE BUNE

Realizator: Ionuț Tardel

Duminică – 80 REMEMBER

Realizator: Robert Tache

22.00-23.00
CAFÉ NOCTURN

23.00-24.00
NIGHT FEVER

GAZONUL FIERBİNTE În dialog direct cu telespectatorii

În suta emisiunilor realizate de Departamentul Tineret – Sport al TVRM Educațional, „Gazonul fierbinte” ocupă un loc aparte, particularizându-se în cel puțin două direcții. În primul rând, grație formatului său

Quo Vadis, Basarabia?

Dialog cu „un refugiat de meserie”, prof.dr.dr.h.c.mult. Vladimir ILIESCU

● Așa-zisul Testament al lui Petru cel Mare, care, sigur, este o ficțiune și un fals...dar el este o reconstrucție teoretică a politicii externe rusești, cu scopurile ei.

● În Balcani, timp de 2 300 de ani, patru imperii (Macedonia, Roma, Bizanțul și Turcia) au stăpânit Balcanii și niciunul nu a trecut de linia Dunării.

● În Primul Război Mondial, când a fost vorba de intrarea României de partea aliaților, Rusia cerea pentru ea, de la Austria, în cazul victoriei, întreaga Bucovină.

● Stalin și-a luat toate măsurile pentru viitor, împărțind Basarabia în trei felii, nordul și sudul trecând în alte state.

● Teritoriului rămas i s-a dat numele de Moldova, un alt fals nici nu se putea.

● În anii '20-'40, ca un *memento* și ca o pretenție, s-a creat Republica Moldovenească în Transnistria. Deci, planurile erau clare de la bun început: de anexare a tot ce este Moldova.

● La BBC, într-o emisiune de comentariu, a apărut membrul britanic al Comisiei de supraveghere a voturilor (scrutinul din 5 aprilie 2009), care a spus clar că au fost constatate diverse încălcări, dar că acestea nu au fost raportate la presiunea observatorilor ruși, fiindcă Moldova n-a admis observatori UE decât cu condiția că vor fi acceptați și observatori din Rusia (care nu este membru al Uniunii Europene și, în mod normal, n-avea ce căuta).

● În următorii cinci - zece ani, domnul Voronin se va refugia undeva, și colaboratorii săi la fel, pentru a nu fi trași la răspundere de adevărații reprezentanți ai moldovenilor.

● Un lucru este clar, comunismul, ca formulă, în Europa, nu mai poate exista, nu are viață nicidecum.

● Eu am mai dat prognoze politice negative și pozitive, care s-au îndeplinit. Sper că și această prognoză se va adevăra.

Rodica URSU: Stimate domnule profesor Iliescu, vă mulțumim încă o dată pentru amabilitatea de a da curs invitației noastre de a conferența la Facultatea de Istorie, Muzeeologie și Arhivistică a Universității Spiru Haret, oferindu-ne, astfel, prilejul de a vă cunoaște în dubla dumneavoastră calitate de profesor și cercetător la Universitatea din Aachen, Germania, autor al mai multor studii de mare actualitate pentru istoria noastră națională, dar și de om cu un destin absolut impresionant: născut la Cernăuți, refugiat în 1940, școlit la București, absolut strălucit al facultăților de istorie, drept, limbi clasice, al institutului de studii balcanice diplomand al marelui istoric Gh. Brătianu, cu o carieră științifică remarcabilă în țară și, în sfârșit, refugiat în Germania. Geografic și cultural vorbind, istoria v-a purtat destinul prin cele mai zburcănate perioade pe care le-a cunoscut Europa, și mai ales cea de răsărit, în ultimii 50 de ani, poate tocmai pentru a o cunoaște mai bine, ca istoric. Dar, cum se zice, Dumnezeu pe cine iubeste, îi pune la încercare. Cu demnități și umor ați depășit avatările sorții, supraviețuind unui regim, pe care, vorba dumneavoastră, „nu l-ați luat nicicând în serios”.

Apelând la experiența omului care a văzut de toate la viața lui, dar și a cercetătorului, vă propun astăzi să dezbaterem o problemă dureroasă pentru noi, românii basarabieni, în cazul meu, și bucovineni, în cazul dumneavoastră, pe care încercăm s-o tratăm cu luciditate, în calitatea noastră de istorici, pentru care doar faptele vorbesc. Asistăm cu toții la declanșarea unei mișcări anticomuniste în Basarabia, determinată de rezultatele scrutinului din 5 aprilie 2009. Reacția unor mari puteri din zonă, cum ar fi cea a Rusiei, ne duce la gândul că Basarabia rămâne în continuare o miză, chiar și după 200 de ani de la răpirea acesteia și transformarea ei în gubernie rusească. În contextul actual, care este această miză și cine sunt jucătorii?

Vladimir ILIESCU: Da, deși întrebarea este așa de largă, încât ea cuprinde un curs sau o prelegere de câteva ore, voi încerca să fiu cât se poate de scurt și, dacă vi se pare că lipsește un aspect, să mă întrerupeți ca să puneți o întrebare, cum zic englezii, mai specifică, mai concretă, despre un anumit sector, eveniment sau situație.

Principatele românești, și asta, de obicei, nici nu se explica copiilor și nici studenților la școală, fac parte din tematica așa-numitei *probleme orientale*. Este vorba de declinul Turciei și de interesele marilor puteri de a prelua fostele teritorii ale acesteia din Balcani, inclusiv de a ocupa Principatele Române, care nu erau chiar provincii turcești, dar se aflau sub suzeranitatea și la discreția sultanului. În acest context geopolitic, Principatele Române au avut mare noroc că Petru cel Mare a fost învins la Stănilești în 1711. Dacă vizirul, care conducea oastea turcească, nu era atât de lacom, probabil că toată armata rusă, în frunte cu Petru cel Mare, ar fi fost lichidată, schimbând astfel cursul istoriei rusești: nu mai apărea reformismul în Rusia, care a fost un pas înainte pe calea europenizării Rusiei. Dar, pentru români, lucrurile au fost numai amânate, pentru că după 50 de ani, sub Ecaterina (nemțoaica noastră pe tronul Rusiei, care era o iluministă, vorbea și scria franceză, ca toată nobilimea Europei în secolul al XVIII-lea), Rusia imperială își continuă politica de mare putere, extinzându-și granițele și apropiindu-se de Principate, pe care a încercat să le ocupe.

Rodica URSU: Da, așa-zisul Testament al lui Petru cel Mare, aproape de politica balcanică...

Vladimir ILIESCU: Așa-zisul Testament al lui Petru cel Mare, care, sigur, este o ficțiune și un fals...dar el este o reconstrucție teoretică a politicii externe rusești, cu scopurile ei. Sunt liniile diriguitoare ale politicii externe a Moscovei spre sud, care urmărea țelul celei de-a treia Romă, de a ajunge la Constantinopol și, mai departe, la Marea Mediterană, lucru imposibil de realizat fără ca Principatele Române să fi fost anexate. Este o minune că acestea nu au ajuns gubernii rusești în secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea.

Rodica URSU: ...sau raiale turcești. Mentalitatea tranzațională a românilor și-a spus și de data aceasta cuvântul.

Vladimir ILIESCU: Principatele Române n-au ajuns provincii – raiale turcești – datorită unei politici turcești, care a respectat „geopolitica”. În Balcani, timp de 2300 de ani, patru imperii (Macedonia, Roma, Bizanțul și Turcia) au stăpânit Balcanii și niciunul nu a trecut de linia Dunării. Doar Roma – sub Traian - a încercat să-și extindă hotarele dincolo de *limes-ul* natural al Dunării, drept pentru care nu a putut să țină multă vreme provincia Dacia. Dar acest accident „geopolitic” a dus la formarea poporului român; așa se întâmplă în istorie! Deci, istoria a fost mai puternică și Roma a trebuit să se retragă la sud de Dunăre, lăsând în urmă, însă, elemente romanizate sau în curs de romanizare.

Nici Turcia, când a atins cea mai mare extensiune, sub Soliman Magnificul, n-a anexat Principatele, deși, în acel moment (1538), ar fi putut s-o facă ușor. El s-a mulțumit, după ce l-a dat jos pe Petru Rareș, să-l înscăuneze apoi (1541) într-o două domnie, fiindcă și-a dat seama instinctiv că spațiul de dincolo de Dunăre este un spațiu mare și nesigur și nu se poate coloniza. Românii sunt ai dracului, se bat, se luptă, se revoltă, își caută aliați, acesta e semnul confirmării geopoliticii empirice pe care conducătorii imperiilor au dus-o instinctiv, fiind vorba de interesele statului lor. Așadar, de aceea nu am devenit raia turcească, existând doar puncte de sprijin militare – cu număr de sute ca „Hinterland” - pe malul românesc al Dunării, așa cum erau Giurgiu și Brâila sau Tighina și Cetatea Albă sau Hotin, pe Nistru.

Rodica URSU: Dar guberniile rusească?

Vladimir ILIESCU: Puteam să ajungem, fiindcă Rusia cobora din nord-est, Austria venea dinspre nord-vest, iar pe la 1700 se naște *problema orientală*, deși în manuale este vehiculat anul 1774, anul încheierii păcii de la Kuciu Kainargi. De fapt, problema orientală începe la sfârșitul secolului al XVII-lea, după asediul nereușit al Vienei (din 1683) de către turci, când Austria face un salt și ajunge la Belgrad, devenind o putere balcanică deplină. În 1711, Petru cel Mare încearcă același lucru, dar nu reușește și abia după 50 de ani, spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, se plimbă generalii ruși și armatele rusești pe la noi, în lupta împotriva Turciei. N-au reușit însă niciodată o victorie atât de completă, încât să anexeze Țările Române. Momentul prielnic s-a ivit în timpul războiului ruso-turc de la 1806-1812. La școală se învăța că Napoleon a scris sultanului, în 1812, să nu încheie pace, fiindcă el vine cu armatele împotriva Rusiei, iar un dragoman grec ar fi sabotat acțiunea. Eu nu știu cât de adevărată sau cât de neadevărată este această afirmație, însă Turcia a procedat foarte înțelept încheind pacea

Rodica URSU: Da, înfrângerea lui Napoleon în Rusia a pus capăt invincibilității armatei franceze. Drumul spre Europa era deschis.

Vladimir ILIESCU: Așadar, Alexandru ar fi putut să anexeze Principatele, dar, deoarece s-a luptat pentru legitimitate, deoarece sultanul a fost recunoscut ca domn legitimit, pacea încheiată la București, prin care Rusia a luat o bucațică, nu putea fi pusă în discuție în 1815. Și acesta a fost primul noroc. Mișcarea însă a continuat. Rusia a fost dominantă în Europa până la războiul din Crimeea, în 1856, adică până la Convenția de la Paris. Ce s-a întâmplat cu Basarabia? Spre deosebire de Finlanda, care a fost și ea anexată, tot la începutul secolului al XIX-lea, în aceeași perioadă, Basarabia a fost într-o situație mai proastă, fiindcă Finlanda a fost anexată ca un mare ducat, vasal al țarului rușilor, ceea ce însemna că se respectau toate privilegiile nobilimii finlandeze. De aceea, în secolul al XIX-lea, Rusia avea atâția generali baroni finlandezi. Ei au luptat și în 1877 și au fost și în România. Finlanda nu jura credință Matusăki Rosia (Mămucia Rusia), ci țarului, pentru că erau supuși personali ai țarului, și asta le-a dat o situație mai bună. De abia la sfârșitul secolului s-a încercat o deznaționalizare și limitarea drepturilor speciale, pe când Basarabia a fost într-o altă situație, mult mai proastă, chiar de la început.

Rodica URSU: La puțin timp după anexare, s-a început politica de deznaționalizare, prin școala și biserică, care au fost trecute la limba rusă.

Vladimir ILIESCU: Când a venit Primul Război Mondial și Basarabia a putut reveni la Regatul României reîntregite, Uniunea Sovietică n-a renunțat la această gubernie (provincie). Se face mare caz de Nicolae Titulescu, că a fost priceput conciliant, că nu a cerut ajutor Ligii Națiunilor, că era gata să facă nu știu ce și că Litvinov nu a vrut să garanteze anexarea

de la București. Astfel, Rusia, prin generalul său Kutuzov, care conducea tratativele, se mulțumește doar cu o bucațică din Moldova, între Nistru și Prut, în locul ambelor Principate, care erau până la Dunăre. Dacă Turcia n-ar fi încheiat pacea de la București (din 1812), atunci, în 1815, la Congresul de la Viena, Alexandru ar fi putut să le capete, ocupând între timp aceste Principate. Lumea uită că Rusia a fost statul cel mai puternic nu sub Stalin, care a ajuns numai la Berlin, ci după victoria lui Alexandru I. S-au plimbat rușii atunci până la Paris, unde au determinat crearea acelor bistrouri (localuri unde se bea repede, numele de *bistro* vine din rusecul *bistro* – „repede”). Rusia era în acel moment cea mai mare putere din lume și nimeni nu avea o armată care să-i țină piept.

Basarabiei. Cei care susțin astfel de lucruri, să mă ierte Dumnezeu, sunt niște naivi, care nu cunosc îndeajuns politica sovietică. Chiar dacă Uniunea Sovietică ar fi recunoscut, printr-un tratat special, revenirea Basarabiei la Taramumă, prin Tratatul Ribbentrop – Molotov tot ar fi ocupat Basarabia. Vedeti cum a respectat URSS Tratatul de pace cu Polonia (la Riga martie 1921), când ea a vrut să cedeze chiar și Minsk, capitala Belarusiei. Ba, mai mult, în 1940, a cerut și Bucovina, dar s-a mulțumit numai cu nordul ei, datorită opoziției lui Hitler. Așadar, România nu putea face altă politică, la fel ca și Polonia, fiind între cele două blocuri. Deci, nici un fel de politică nu ar fi determinat pe sovietici să renunțe la Basarabia, ca parte a fostului Imperiu Țarist.

Rodica URSU: Da, încă o dată se confirmă destinul țărilor mici. Dar, ca să revenim la problema noastră și să continuăm firul analizei: Pactul Ribbentrop-Molotov a împărțit practic sferele de influență între cele două state totalitare, situație în care Basarabia, fără drept de apel, dacă e să ne referim la faptele istorice, fără niciun foc de armă, este cedată, în 1940, Uniunii Sovietice. Politica dusă de regimul comunist este aceeași ca și în toate republicile periferice: colectivizare, deportări, negarea identității naționale, rusificare. După anii '90, în plin proces de „glasnost” și „perestroika”, asistăm la o renaștere națională, marcată de revenirea la alfabetul latin și la limba română, dar încercarea Moldovei de a se sustrage influenței Rusiei s-a izbit de concepția unei democrații controlate (dacă poate fi acceptabil un astfel de termen în Occident) din partea Moscovei, care, în traducere liberă, înseamnă a rămâne în continuare un satelit al „fratelui mai mare”. Această democrație controlată, pe care și regimul comunist de la Chișinău încearcă să o impună, are o imagine perversă: teoretic, vorbim de pluripartidism, practic, de statul unui singur partid, unde „țara este partidul și partidul este țara”. Deci, un partid numit în continuare comunist, care încearcă să monopolizeze toate structurile puterii legislative și executive, cultivând doar presa de partid, care-i este favorabilă, și îngrijind dreptul celeilalte părți a mass-mediei la libera opinie. Același încălcări grave au fost demonstrate cu probe și în cazul dreptului la liberul sufragiu, dacă e să judecăm după contestațiile făcute de opoziție cu privire la rezultatele ultimelor alegeri din 5 aprilie 2009. Cum se văd lucrurile din Occident și care ar fi, după dumneavoastră, evoluția situației de la Chișinău, înțelegând foarte bine că Republica Moldova nu este în stare să-și facă o politică proprie, în contextul în care interesele altor puteri se ciocnesc aici.

Vladimir ILIESCU: Da, aici sunt de fapt mai multe întrebări și voi încerca, pe scurt, să răspund la acestea. Tendința Rusiei s-a văzut foarte clar în momentul în care Stalin, pe lângă Basarabia, care era subînțeleasă sub zona de influență a vechilor teritorii țariste, a cerut și toată Bucovina. Îmi pare rău să spun, dar îi datorăm lui Hitler faptul că sudul Bucovinei a rămas la România, fiindcă Hitler, cu toată semidoctia lui, avea un minimum de cultură, era austriac, și cu austriac stia că Bucovina fusese austriacă și nu rusească. Sovieticii, înainte de a da ultimatumul României, au ținut să-și informeze marele aliat și Hitler a întrebat imediat: de când a fost Bucovina rusească? Și atunci, ambasadorul Germaniei în Rusia, baronul von Schulenburg, și ministrul de externe Ribbentrop au cerut stăruitor și nu se opun, având în vedere importanța materiilor prime livrate de către Uniunea Sovietică Germaniei. Germania fără Uniunea Sovietică nu putea porni războiul militar și politic pe două fronturi; pe de altă parte, atunci s-a produs o furisă între aliați, deoarece sovieticii nu au respectat înțelegerea și au cerut mai mult. Ultima replică a sovieticilor a fost: bine, dar atunci luăm măcar nordul Bucovinei, fiindcă ei vroiau Cernăuții. Și acum fac o remarcă despre un lucru aproape necunoscut. În Primul Război Mondial, când a fost vorba de intrarea României de partea aliaților, Rusia cerea pentru ea, de la Austria, în cazul victoriei, întreaga Bucovină. Deci, anexarea Bucovinei era o preocupare mai veche și numai la intervenția Franței, în cadrul tratativelor secrete, rușii au renunțat la această pretenție. Al doilea lucru pe care așa să-l puncteze: Stalin și-a luat toate măsurile pentru viitor, împărțind Basarabia în trei felii, nordul și sudul trecând în alte state. (Și aceasta pentru că Gurile Dunării dădeau dreptul la deținerea unui loc în Comisia Dunăreană. Astfel, Ucraina devine membru în Comisia Dunăreană, ca și la Națiunile Unite, unde sovieticii aveau trei locuri). Teritoriul rămas i s-a dat numele de Moldova, un alt fals nici nu se putea. S-a și protestat, pentru că Moldova istorică nu are nimic cu politica. În anii '20-'40, ca un *memento* și ca o pretenție, s-a creat Republica Moldovenească în Transnistria. Deci, planurile erau clare de la bun început: de anexare a tot ce este Moldova.

Acum, legat de situația actuală, foarte pe scurt. Încep cu niște întrebări naive: unu, partidul comunist a fost declarat drept organizație ticăloasă și criminală, care a ruinat Uniunea Sovietică, pentru care motiv el a fost desființat de Elțin după puciu din august 1992 și niciun cetățean al Uniunii Sovietice nu a făcut vreo manifestație de protest; nimeni nu a îndrăznit să ceară refacerea acestui partid. În Basarabia, însă, există un partid comunist, iar tovarășii nici măcar nu și-au dat silința să-i dea alt nume de grupare de stânga. Deci, deținerea puterii de către un partid comunist este de la început o contradicție pentru întreaga Europă. Doi, domnul general de interne, în rezervă acum, V. Voronin, a imputat ambasadorului român că ar fi fost ofițer de securitate acoperit. Înseamnă că domnul Voronin nu are noțiunile elementare de drept internațional și diplomatic, conform căruia ambasadorul acreditat poate fi orice, dar nu are voie să comită acte de imixtiune internă. De aceea, dacă nu i se pot reproșa acțiuni concrete, n-are nici o importanță ce a fost în trecut. Prima neconcordanță. A doua, se vorbește de încercare de puci. Domnul Voronin ar trebui totuși să se uite într-un dicționar când dă declarații, fiindcă „pucci” este o lovitură de stat înapoiută de un grup deținător al unei părți a puterii, care de mod ilegal confiscă întreaga putere. Masele nu fac un puci, masele fac o răscăoală, o revoltă sau o revoluție. Cât despre acuzarea adusă României este ridicolă din două puncte de vedere. Unul, nici popriile partide de opoziție ale Moldovei n-au știut de această mișcare, iar România chiar dacă ar fi vrut, tot nu ar fi avut mijloacele necesare de a aduna mii de tineri și de a-i determina organizatoric. S-a văzut că a fost o manifestație spontană, iar acest lucru s-a știut în aceeași seară la Washington, prin ambasadorul Statelor Unite de la Chișinău, care a fost acolo. Trei, la BBC, într-o emisiune de comentariu, a apărut membrul britanic al Comisiei de supraveghere a voturilor (scrutinul din 5 aprilie

Vladimir Iliescu activează ca profesor în cadrul Institutului de Istorie din cadrul Facultății de Filosofie, Universitatea Tehnică Rhineland-Westfalia din Aachen (RWTH Aachen — Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule), având ca domenii de cercetare istoria est-europeană din antichitate și până în zilele noastre, istoria veche universală, respectiv istoria veche a românilor. De asemenea, domnia sa este reprezentant în Germania al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (sub egida Academiei Române), dar și expert-consultant pe problemele Europei de est și sud-est pentru Fundația Hanns Seidel din München, organizație care susține educația politică și civică „în serviciul democrației, păcii și dezvoltării”.

2009), care a spus clar că au fost constatate diverse încălcări, dar că acestea nu au fost raportate la presiunea observatorilor ruși, fiindcă Moldova n-a admis observatori UE decât cu condiția că vor fi acceptați și observatori din Rusia (care nu este membru al Uniunii Europene și, în mod normal, n-avea ce căuta). Cum s-au făcut fraudele, în amănunt, nu discut eu, fiindcă moldovenii știu ce știu. De ce reacția întârziată a Europei? Deoarece există diverse interese, cu petrolul, cu gazul; Rusia a fost deja o dată adăstănată pentru Georgia, unde s-a văzut că măreața Uniune Sovietică nu mai este o supraputere militară și nici măcar o mare putere. Vă pot mărturisii un secret acum, după acțiunea din Georgia, au fost două mici reuniri, la care am fost invitat ca specialist, unde au venit și militari, care au demonstrat că intervenția din Georgia, din punct de vedere militar, a fost o rușine. Tancurile rusești, foarte greoaie și relativ proaste, nu comunicau între ele, iar soldații ruși dețin cea mai mare rată de sinuciderii din lume.

Rodica URSU: Totuși, nu trebuie subestimată potențialul militar al Rusiei.

Vladimir ILIESCU: Am pretenția să fiu un bun cunoscător al Rusiei și al Uniunii Sovietice, fără să devin pătimaș, fiindcă sunt în primul rând istoric și, ca atare, obiectiv. Rusia nu mai este o putere militară, și, poate, nici o mare putere militară, dar nimeni nu intenționează să atace frontierele ei, acceptate internațional. Numai țări înțregi puteau ieși din Uniunea Sovietică. Așa s-a întâmplat în cazul Balticilor, așa s-a întâmplat și în cazul Moldovei. A fost reintrodus alfabetul latin, limba românească sau varianta moldovenească a limbii române, dacă vreți. Noi avem un caz similar în Balcani, cel al așa-zisei limbi macedonene, care este una artificială, fiind, de fapt, un dialect bulgar de vest. Tito a încurajat-o, ca să se deosebească de limba bulgară. Și sârbo-croații au o limbă comună, cu mici diferențe, adevăr negat însă atât de naționalii sârbi, cât și de cei croați. Deci, prostii științifice ca acestea, pentru scopuri politice, mai sunt și în alte părți. Pe noi ne dor mai mult nu că ne priveșc, dar că sunt ridicole, din punct de vedere științific.

Rodica URSU: Părerile mele și ca dispunem de suficiente surse de informare pentru a nu cădea într-o capcană de acest gen, care e mai mult politică, decât lingvistică, iar cine vrea să se informeze o poate face, astfel încât să nu aștepte, de exemplu, să vină tovarășul Voronin la televizor să spună că limba moldovenească este o altă limbă decât cea română.

Dar, revenind la evenimentele din ultima perioadă, care ar trebui să fie, în accepțiunea dumneavoastră, poziția României față de criza politică din Republica Moldova, luând în considerație faptul că etnicii români sunt în continuare majoritari în Basarabia?

Vladimir ILIESCU: Sigur că voi fi foarte reținut, nu vreau să dau sfaturi. Eu sunt totuși român, chiar dacă sunt cetățean și profesor german. Întâi, voi accentua partea pozitivă, cea privind aprecierea diplomației românești, care a fost una dintre cele mai bune din lume și mai serioasă în secolul al XIX-lea și în perioada interbelică. Automat, replica acesteia a fost una corectă: noi nu expulzăm ambasadorul, nici nu schimbăm regimul vizelor. Cu asta s-a dovedit că suntem largi, că suntem europeni și nimeni nu poate să ne zică nimic. În rest, poate ar fi fost bine să se invoale mai mult public, măcar pentru respingerea clară a imixtiunii, care nu că nu ne place, nu că nu-i frumos, dar este inexistentă și este evident acest lucru. Domnul general în

rezervă Vladimir Voronin a insultat toată comunitatea europeană, toate țările, în momentul în care vine cu basme de adormit copii, adică ne scoate pe toți proști. Este evident că nu-asa, el poate că nici nu-și dă seama, fiind un stalinist întârziat, și-și permite ceva ce nici în Rusia astăzi n-ar merge, pentru imagine și pentru tot.

Rodica URSU: Și o ultimă întrebare, domnule profesor Iliescu, dat fiind faptul că Republica Moldova nu este doar o problemă, să zic, a României, dar a întregii Uniuni Europene, care ar trebui să fie reacția Uniunii Europene la ce se întâmplă în vecinătatea hotarelor ei de est?

Vladimir ILIESCU: Voi încerca să vă răspund așa cum cred că orice coleg politolog sau istoric contemporanist, care se ocupă puțin de răsăritul Europei și de situația postcomunismului, ar fi răspuns: indiferent de interesele economice și de relațiile cu Rusia, Comunitatea Europeană ar trebui să fie mai fermă și să facă mai mult. Rusia nu mai este totalitară, dar e foarte autoritară, iar punctul său de sprijin în Moldova rămâne Transnistria. Domnul Putin personal a promis că scoate Armata 14 de acolo și, apoi, s-a făcut că a uitat. Deci, sunt probleme care privesc mai mult Europa, decât Moldova sau România.

Rodica URSU: Și cu toate acestea, putem admite că lucrurile vor continua să rămână așa cum sunt, Moldova să-și închidă hotarele pentru propriii cetățeni, transformându-se în singurul Gulag comunist din Europa. Mie mi se pare o situație impardonabilă și e firesc să-mi pun întrebarea: unde este conștiința noastră, a europenilor?

Vladimir ILIESCU: Domnul general de interne în rezervă, domnul V. Voronin, este cu 50 de ani în urmă și nu-și dă seama că astăzi nu se pot trata așa problemele, chiar dacă, pentru un moment, nicio armată nu va intra și nu va opri aceste lucruri. Își face, mai susținu, de cap, dar eu deja pun pariu, sper să-l văd și realizat: în următorii minimum cinci - maximum 10 ani, domnul Voronin se va refugia undeva și colaboratorii săi la fel, pentru a nu fi trași la răspundere de adevărații reprezentanți ai moldovenilor. Asta se poate spune cu siguranță, fiindcă o asemenea situație nu se poate menține, chiar dacă, pentru moment, ei pot să ia orice măsură. Cu o lună înainte de a se prăbuși RDG, a spus chiar Honecker, dictatorul necontestat al RDG, că zidul va mai exista încă 50 de ani. Dar peste două luni nu mai există!

Rodica URSU: Din păcate, 5-10 ani înseamnă 5-10 ani de chin pentru cetățenii acelei țări, care sunt supuși opresiunii, violențelor. Avem și victime.

Vladimir ILIESCU: Doamnă colegă, dumneavoastră sunteți sentimentală și exprimați niște dorințe. Și eu, ca refugiat, am avut de suferit și de pierdut: unchiul meu a fost împușcat la Vinița în 1941, numai fiindcă era neamt, deși era cetățean al Uniunii Sovietice și luptase pentru revoluție în 1917. Un lucru este clar, comunismul ca formulă în Europa nu mai poate exista, nu are viață nicidecum. Aceasta este ceea ce știu sigur și cum evenimentele au nevoie de un timp de reluare, am dat un interval ca să fiu sigur că se va produce schimbarea. Cel puțin așa cred eu, eu am mai dat prognoze politice negative și pozitive, care s-au îndeplinit. Sper că și această prognoză se va adevăra.

Interviul realizat de conf. univ. dr. Rodica URSU, Facultatea de Istorie, Muzeeologie și Arhivistică